

Resultaten aanvullend vleermuisonderzoek

Vinkebuurt 126 te Zwammerdam

Kadastrale percelen: APN01-G- 948, 949, 1029

Veldbiologische Werken

Ecologisch onderzoek en advies

VBW t 2022-46-r

Colofon

Opdrachtgever

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Rapportage

J.C. Knotters

Status rapportage

definitief 1

Datum rapportage

18 oktober 2022

Rapportnummer

VBW t 2022-46-r

Aantal pagina's

18 (exclusief bijlagen)

Foto's/Afbeeldingen

J.C. Knotters (tenzij anders vermeld)

2de Lezing

T. Dons

Rapportage citeren

RESULTATEN AANVULLEND VLEERMUISONDERZOEK

VINKEBUURT 126 TE ZWAMMERDAM

RAPPORT VBW T 2022-46 R - VELDBIOLOGISCHE WERKEN, ROOSENDAAAL

Administratieve bedrijfsinformatie

Veldbiologische Werken

Contactpersoon

Coen Knotters (ing. J.C. Knotters)

Adres

[REDACTED]

Mobiel:

[REDACTED]

Email:

info@veldbiologischewerken.eu

http:

www.veldbiologischewerken.eu

BTW-nummer:

[REDACTED]

KVK-nummer:

[REDACTED]

Veldbiologische Werken is een ecologisch onderzoeks- en adviesbureau dat werkt conform de werkwijzen welke voorgeschreven worden in Kennisdocumenten, Soortenprotocollen en onderzoeksrichtlijnen Netwerk Groene Bureaus. Veldbiologische Werken werkt objectief en consequent, is natuurlijk praktisch en pragmatisch met oog voor communicatie en educatie ten behoeve van bescherming, behoud, beheer en ontwikkeling van onze levende natuur.

Ondanks de zorgvuldigheid waarmee dit rapport is samengesteld, zijn Veldbiologische Werken V.O.F. en de auteurs niet aansprakelijk voor eventuele fouten of onvolkomenheden en eventueel daaruit voortvloeiende schade.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Inhoud en status rapport	6
1.3 Informatiebronnen	6
2. Beschrijving van het plangebied	7
3. Resultaten aanvullend onderzoek Vleermuizen	8
3.1 Resultaten Kraamverblijf	11
3.2 Resultaten Zomerverblijf	11
3.3 Resultaten Paar-/baltsverblijf	12
3.4 Resultaten Foerageergebied en Vliegroutes	12
3.5 Resultaten Winterverblijf	13
3.6 Samenvatting resultaten	14
4. Conclusies en advies	15

Geraadpleegde literatuur (selectie)

Andere bronnen (lidmaatschappen/deelnemers Veldbiologische Werken)

Externe bijlage ontheffingsaanvraag

- Quicksan Wet natuurbescherming Veldbiologische Werken

Kaart 1: Kadastrale kaart van het plangebied.
[BRON: KADASTRALEKAART.COM]

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Op de percelen aan de Vinkebuurt 126 te Zwammerdam (Kadastrale percelen: Gemeente Alphen aan den Rijn, sectie G, nummers 948, 949 en 1029) is een bedrijfsgebouw met opslag bedrijfsmaterialen (incl. containers en portocabin) gesitueerd. Het voornemen is om het huidige terrein (kavels 948, 949 en 1029) om te vormen, van bedrijfsterrein naar woonbestemming. Het bestaande bedrijfsgebouw zal daartoe worden aangepast tot woning, waarbij het gebouw zal worden verlaagd door de bovenste muurdelen te verwijderen en het dak op lager niveau te plaatsen (door eigenaar aangegeven recent plan). De op het terrein (kavels 948, 949 en 1029) aanwezige opslag van bedrijfsmaterialen (incl. containers en portocabin) zal worden verwijderd alsmede alle aanwezige verharding, waarna dit terreinterreindeel zal worden ingericht als tuin.

Aan de hand van een Quicksan, uitgevoerd door Veldbiologische Werken op 25 september 2021 (rapportage met referentienummer r 2021-124 r), is nader onderzoek uitgevoerd op het gebied van:

Vleermuizen

Bij uitvoering van de Quicksan kon niet worden uitgesloten dat vleermuizen gebruik maken van de bestaande bebouwing en nader onderzoek naar deze soortgroep noodzakelijk was.

CITAAT QUIKSCAN:

Bij uitvoering van de voorgenomen ingreep kan verstoring, schade of doden van beschermde Vleermuizen plaatsvinden. Dergelijke handelingen zijn verboden conform de Wet natuurbescherming. Aanvullend onderzoek naar aanwezigheid, soort, aantal en functioneel gebruik leefgebied dient plaats te vinden conform het geldige Vleermuisprotocol 2021. Op basis van de uitkomsten van dit aanvullend onderzoek kan een activiteitenplan worden opgesteld welke een basis vormt voor de aanvraag van een ontheffing Wet natuurbescherming (bevoegd gezag Provincie Zuid-Holland). Het ligt in de lijn der verwachting dat een ontheffing Wet natuurbescherming t.a.v. Vleermuizen zal worden verleend door het bevoegd gezag.

Foto 1,2 en 3: Tijdens Quicksan aangetroffen aanwijzingen van aanwezigheid vleermuizen binnen het plangebied Vinkebuurt 126 te Zwammerdam

1.2 Inhoud en status rapport

In dit rapport zijn onderzoek en resultaten beschreven t.a.v. plangebied Vinkebuurt 126 te Zwammerdam. Dit rapport kan dienen ter ondersteuning voor een op te stellen Activiteitenplan. Op basis zulks Activiteitenplan van kan een Ontheffing voor de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

1.3 Informatiebronnen

De volgende informatiebronnen zijn gebruikt bij het opstellen van dit activiteitenplan:

- BIJ 12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis
- BIJ 12, 2017. Kennisdocument Gewone grootvleermuis
- Vleermuisprotocol 2021
- www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/gewone-dwergvleermuis
- www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/laativlieger
- vleermuis.net
- www.batresearch.net
- Bats of Britain and Europe; Dietz C., Kiefer A., Lang W.
- Bats of Britain, Europe and Northwest Africa; Dietz, C., Helversen, O. von; Nill, D.
- Veldgids Vleermuizen van Europa; Dietz C., Kiefer A.
- Handleiding voor de determinatie van vleermuizen in winterslaap; Nyssen, P.
- Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Limpens, H., Mostert, K. & Bogers, W.
- Gids van de vleermuizen van Europa, Azoren en Canarische Eilanden; Schober, W. & Grimmberger, E.
- etc.

Foto 4 en 5: Gewone dwergvleermuis.
[BRON: NATUREPHOTO-CZ & BIODIVERCITY]

2. Beschrijving van het plangebied

Het plangebied aan de Vinkebuurt 126 te Zwammerdam ligt in de Gemeente Alphen aan den Rijn. De kadastrale percelen van het plangebied, namelijk APN-01-G-949, 948 en 1029 liggen binnen de bebouwde kom ten westnoordwesten van het centrum van Zwammerdam, met direct aan de zuidzijde de Oude Rijn.

De planlocatie bestaat uit een bedrijventerrein met bedrijfsgebouw, opslag materialen (los op terrein en in containers alsmede een portocabin). Momenteel wordt het bedrijfsgebouw en bedrijfsterrein verhuurd. Bij het bedrijfsgebouw is een aanlegsteiger/vlonder aanwezig voor plezierscheepvaart. Er is nagenoeg geen opgaande begroeiing (enkele opslag struiken) aanwezig binnen de omgrenzing van het plangebied. Onderstaande ecotopenkaart geeft een impressie van het plangebied.

Kaart 2: Ecotopenkaart Vinkebuurt 126 te Zwammerdam

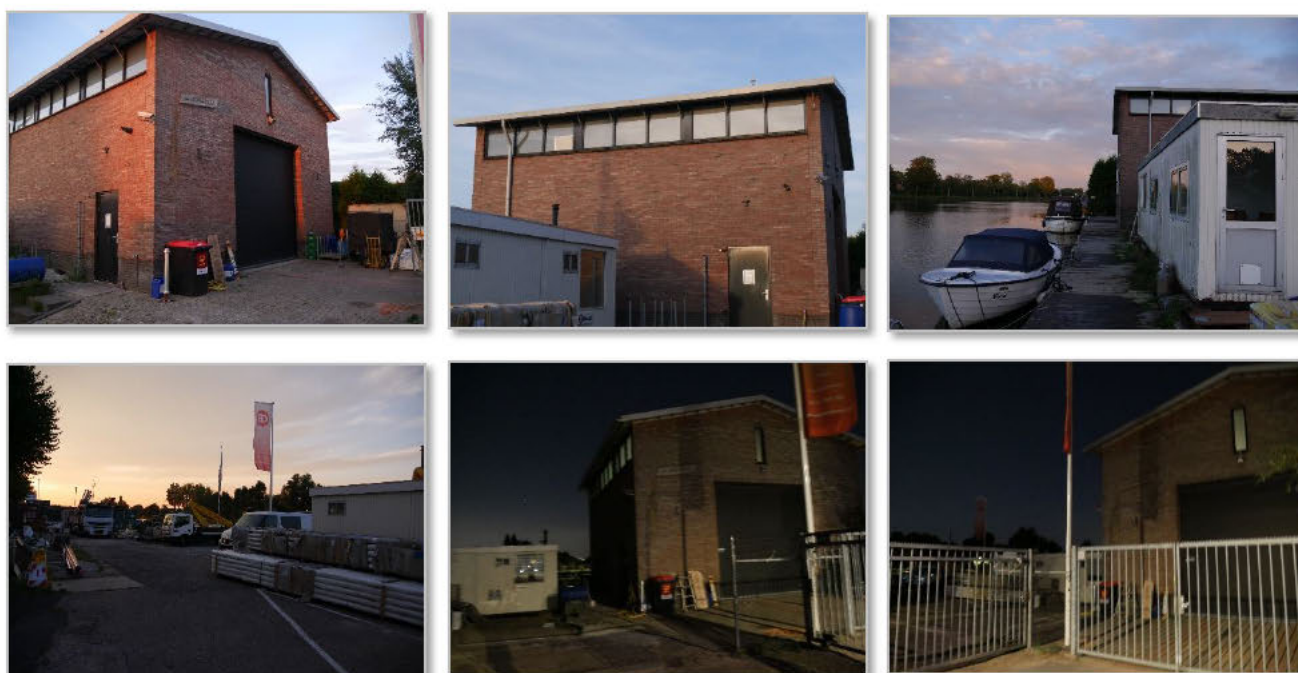

Foto 6 t/m 11: Foto's plangebied Vinkebuurt 126 te Zwammerdam

3. Resultaten aanvullend onderzoek Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2021). Het Vleermuisprotocol is ontwikkeld door Het Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging. Het Protocol vormt een kwaliteitsstandaard wat jaarlijks wordt geëvalueerd.

Het plangebied is 5 keer bezocht (Tabel 1) door een ecooloog/vleermuisonderzoeker van Veldbiologische Werken. Bij twee avonden is extra inzet van een ecooloog/vleermuisonderzoeker geweest voor extra sonogramopnames en batsoundanalyse (Tabel 2).

Overzicht bezoekdata en uren vleermuisonderzoek 2022
Planlocatie Vinkenbuurt 126 te Zwammerdam

Datum	zon op/onder	Tijd	Functionaliteit							Weer			
			Migratie-onderzoek	Kraamverblijf	Zomerverblijf	Balt- /Paarverblijf	Vlieg- en foerageerroute	Klein winterverblijf	Massa winterverblijf	Middernachtzwermgedrag	Wind	Neerslag	Temperatuur
7-6-2022	5.21	2.50-06.30									0	0	14
8-7-2022	21.56	21.30-00.05									1	0	18
13-8-2022	21.08	21.15-23.35									1-2	0	23
24-8-2022	20.45	20.30-2.00									0-1	0	19
24-9-2022	19.34	19.15-2.00									2	0	13

ochtendonderzoeken

avondonderzoeken

middernachtonderzoeken

Tabel 1: Bezoekmomenten aanvullend onderzoek vleermuizen

Tijdens deze bezoeken zijn is het plangebied en de omgeving onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen. Tijdens het onderzoek is gelet op het gebruik van het pand door gebouwbewonende vleermuizen en is gekeken naar oriëntatiepunten voor vleermuizen als vliegroute.

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker, warmtebeeldcamera FLIR en batdetector, type Petterson 240x, Petterson Ultrasonic Microphone M500, Magenta 5 en Anabat Scout. Geluidswaarnemingen (sonogrammen) zijn opgenomen. Indien inventarisatie in het veld niet mogelijk was zijn geluiden geanalyseerd met behulp van de software BastSound en BATEXPLOER.

Het feit dat 's avonds eerder begonnen wordt met vleermuisonderzoek heeft alles te maken met gebiedsoriëntatie. Voorafgaand aan de vleermuisonderzoeken (de geldige onderzoekstijd) is het uitermate zinvol het gebied te onderzoeken op sporen (uitwerpselen) van vleermuizen. Deze uitwerpselen zijn onder andere te vinden op vegetatie langs bebouwing, op kozijnen, betimmering en ramen. Hiermee kan potentieel vleermuisverblijf worden gelokaliseerd waar vervolgens tijdens het vleermuisonderzoek extra gericht aandacht aan kan worden besteed. Dit vooronderzoek vindt plaats bij daglicht voor aanvang feitelijk vleermuisonderzoek.

Onderzoekers vleermuizen				
naam	ervaringsjaren vleermuisonderzoek	functie	bedrijf	deskundigheid
Coen Knotters	>20 jaar	senior ecooloog/directeur/eigenaar	Veldbiologische Werken	HBO (ecologie) - Deventer
Ragna van Ast	8 jaar	ecologisch medewerker/batsoundanalyse	Veldbiologische Werken	10 jaar werkzaam voor Veldbiologische Werken
Maud Knotters	3 jaar	ecologisch medewerker/batsoundanalyse	Veldbiologische Werken	3 jaar parttime werkzaam voor Veldbiologische Werken

Tabel 2: Onderzoekers vleermuizen.

Foto 12 t/m 16: Gebruikte onderzoeksapparatuur aanvullend vleermuisonderzoek Veldbiologische Werken

Foto 17 t/m 21: Gebruikte onderzoeksapparatuur aanvullend vleermuisonderzoek Veldbiologische Werken.

Waarnemingen

Bij het plangebied Vinkebuurt 126 te Zwammerdam werden tijdens het nader onderzoek vleermuizen in totaal vier soorten waargenomen. Het betreffen :

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Ruige dwergvleermuis
- Rosse vleermuis

Alleen van Gewone dwergvleermuis werd functioneel gebruik van het plangebied vastgesteld. Deze soort wordt in de onderstaande paragrafen verder toegelicht. Hieronder een korte toelichting t.a.v. de andere waargenomen soorten.

Laatvlieger

Laatvlieger werd alleen incidenteel in de omgeving van het plangebied langsvliegend waargenomen tijdens de onderzoeken op 8 juli 2022, 24 augustus 2022 en 24 september 2022. Functioneel gebruik van het plangebied door deze soort werd niet vastgesteld.

- Laatvlieger werd 8 keer waargenomen (in alle gevallen langsvliegend over het water van de Oude Rijn aan de noordzijde van het plangebied met een enkele keer afwijkend zuidwaarts naar nieuwbouwwijk). De bebouwing binnen het plangebied biedt geen mogelijkheden voor verblijf van Laatvlieger. Er zijn geen openingen in dakranden en gevel die groot genoeg zijn voor toegang van Laatvlieger (< 2 cm.). De dakbedekking biedt in het geheel geen openingen voor vleermuizen.

Ruige dwergvleermuis

Ruige dwergvleermuis werd **alleen incidenteel** waargenomen tijdens het avond-/nachtonderzoek van 24 augustus 2022. Substantieel functioneel gebruik van het plangebied door deze soort werd **niet** vastgesteld.

- Ruige dwergvleermuis werd 4 keer waargenomen tijdens één avondonderzoek, waarbij alleen sprake was langsvliegende / kort foeragerende exemplaren aan de zuidwestzijde van het plangebied bij opgaande begroeiing bij het tankstation. Van Ruige dwergvleermuis werd verder geen gebouwgebonden / boomgebonden activiteit vastgesteld.

Rosse vleermuis

Rosse vleermuis werd **alleen incidenteel** waargenomen tijdens het avond-/nachtonderzoek van 24 september 2022. Substantieel functioneel gebruik van het plangebied door deze soort werd **niet** vastgesteld.

- Een exemplaar van Rosse vleermuis werd vrij langdurig foeragerend waargenomen tijdens één avondonderzoek, aan de zuidwestzijde van het plangebied bij opgaande begroeiing (bomen) bij het tankstation. Rosse vleermuis is een boombewonende soort. In het plangebied zijn (op enkele jonge, lage bomen zonder holtes na) geen bomen aanwezig. Verblijf van deze soort binnen het plangebied is uit te sluiten. Bij de bomen bij het naastgelegen tankstation (Schietwilg, Gewone es, Zomereik) zijn geen boomholtes aangetroffen, waardoor verblijf van deze soort ook daar is uit te sluiten. Andere voor Rosse vleermuis geschikte bomen met boomholtes ontbreken rondom het plangebied.

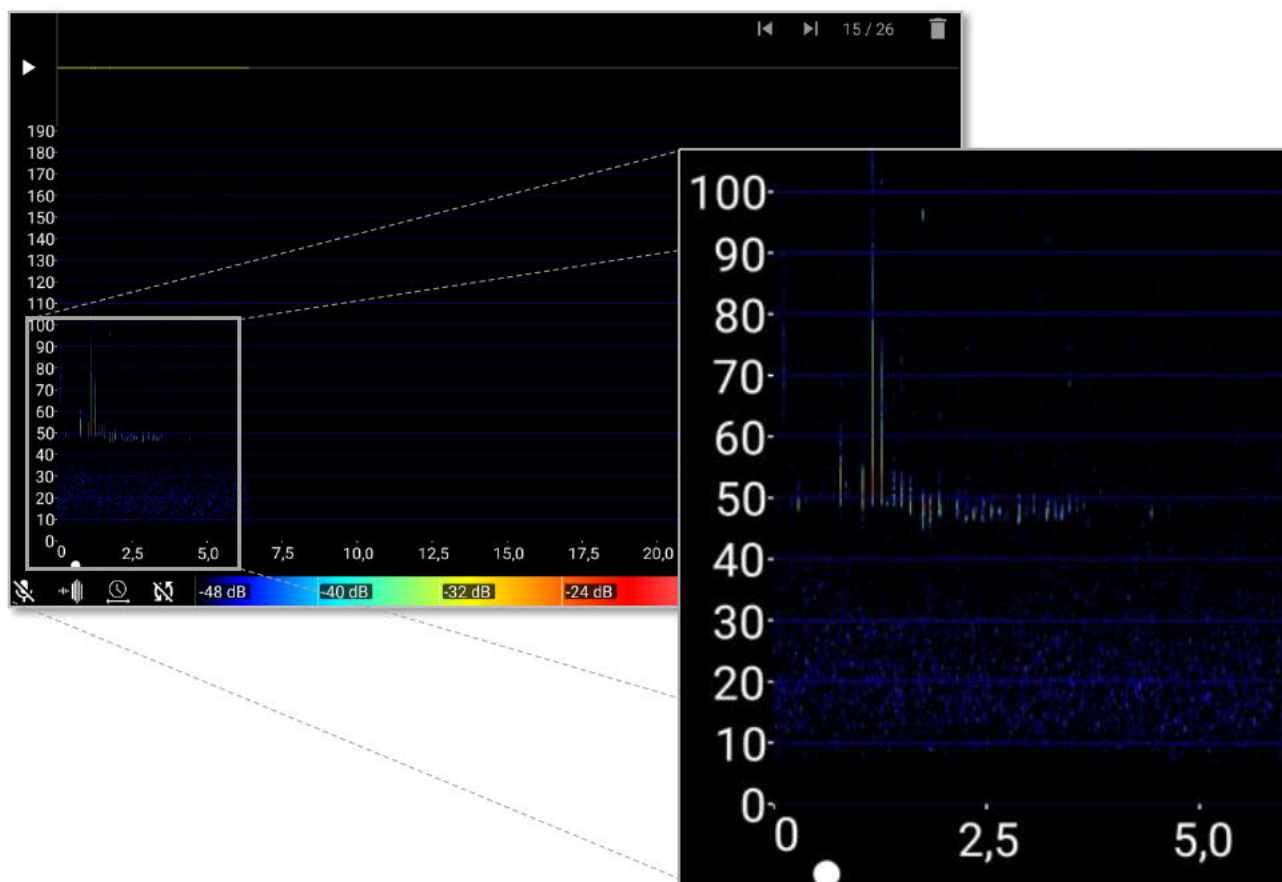

Foto 22: Sonogram Gewone dwergvleermuis.

3.1 Resultaten Kraamverblijf

Bij de aanvullende onderzoeken zijn geen kraamverblijfsplaatsen van Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Typerend gedrag van Gewone dwergvleermuis bij kraamverblijfsplaatsen werd niet vastgesteld. Clusteren van vrouwelijke exemplaren (groepen van meerdere exemplaren) werd niet waargenomen. Evenmin werd tijdens het 2de onderzoek in de kraamperiode verandering in aanwezige aantallen Gewone dwergvleermuisen vastgesteld wat mogelijk kan duiden op 'verhuizing' van kraamverblijf binnen een netwerk van kraamverblijfsplaatsen.

Er is ook geen 'terugkeren na uitvliegen' vastgesteld, dit gedrag kan duiden op aanwezige jongen die gezoogd worden. Vrouwtjes van Gewone dwergvleermuis vliegen namelijk tijdens de kraamtijd na zonsondergang uit om te foerageren, maar keren na enkele uren terug om de jongen te zogen en daarna opnieuw uit te vliegen. Dit gedrag 'terugkeren na uitvliegen' is dus niet waargenomen. Met deze onderzoeksresultaten is aanwezigheid van kraamverblijf van Gewone dwergvleermuis redelijkerwijs uit te sluiten.

3.2 Resultaten Zomerverblijf

Bij het ochtendonderzoek van 7 juni 2022 werd één invliegende Gewone dwergvleermuis vastgesteld bij een open stootvoeg in de noordwesthoek van het bedrijfsgebouw. Op andere plaatsen van het bedrijfsgebouw werden geen invliegende vleermuisen waargenomen. Bij het avondonderzoek op 8 juli 2022 werd één uitvliegende Gewone dwergvleermuis waargenomen bij een open stootvoeg aan de zuidwestzijde van het bedrijfsgebouw. Op andere plaatsen van het bedrijfsgebouw werden geen uitvliegende vleermuisen waargenomen. Bij het avondonderzoek op 24 augustus 2022 werd één uitvliegende Gewone dwergvleermuis waargenomen bij een open stootvoeg aan de oostzijde van het bedrijfsgebouw. Ook nu weer werden geen uitvliegende vleermuisen waargenomen op andere plaatsen van het bedrijfsgebouw.

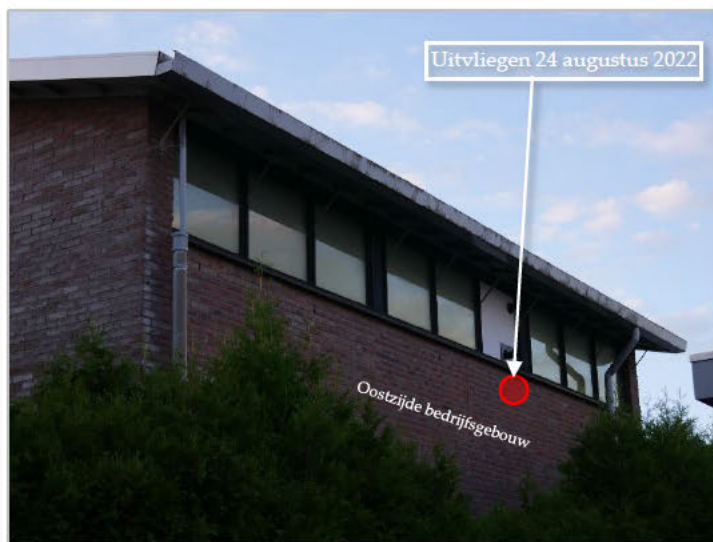
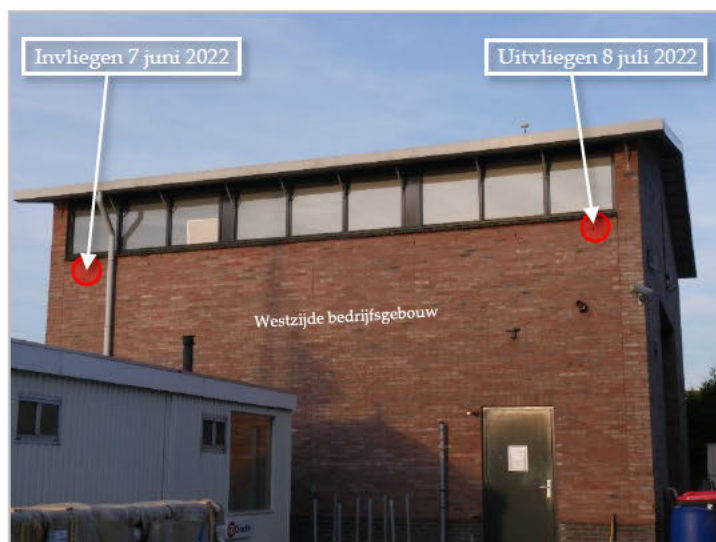

Foto 23 en 24: Vastgestelde verblijfsplaatsen Gewone dwergvleermuis bij bedrijfsgebouw plangebied Vinkebuurt 126 te Zwammerdam.

Tijdens de avond- en middernachtonderzoeken op 13 augustus 2022, 24 augustus 2022 en 24 september 2022 werden behalve bovengenoemde waarnemingen geen activiteit meer vastgesteld bij het bedrijfsgebouw en elders binnen het plangebied.

Het aantal vastgesteld zomerverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis betreft dus **drie** (3), welke gebruikt worden door telkens **één** (1) exemplaar. Dus **één** (1) exemplaar per zomerverblijfplaats.

NB Zeer waarschijnlijk betreft het telkens hetzelfde exemplaar dat wisselend gebruik maakt van drie open stootvoegen in het bedrijfsgebouw. Het wisselen van verblijfplaats heeft zeer waarschijnlijk te maken met de klimaatcondities van de verblijfplaatsen. De verblijfplaatsen aan de noordwesthoek en zuidwesthoek van het bedrijfsgebouw worden door volle zonexpositie zeer waarschijnlijk te warm (m.n. bij warme zomerse-/tropische dagen), waardoor het exemplaar uitwijkt naar een stootvoeg aan de oostzijde van het bedrijfsgebouw.

Bij de onderzoeksrondes zijn er dus geen aanwijzingen geweest op verblijf van meerdere exemplaren van Gewone dwergvleermuis.

3.3 Resultaten Paar-/baltsverblijf

Tijdens het aanvullend onderzoek naar paar-/baltsverblijf op 24 augustus 2022 en 24 september 2022 werden **geen** waarnemingen van paar-/baltsgedrag vastgesteld die te relateren zijn aan het plangebied.

Baltsroutes werden wel vastgesteld ten zuiden van het plangebied bij het daar aanwezige tankstation en verder oostwaarts van het plangebied richting het centrum van Zwammerdam bij woningen langs de Vinkebuurt. Ook werd vastgesteld dat de baltsroutes ruimer zijn en tussen de daar aanwezige bebouwing doorgaat, door de tuinen en plantsoenen en verder achter bebouwing langs de Oude Rijn.

3.4 Resultaten Foerageergebied en Vliegroutes

Vastgesteld is dat binnen het plangebied slechts zeer incidenteel (alleen kort na uitvliegen) wordt gefoerageerd. Bij alle onderzoeksrondes zijn met grote tussenpozen en gedurende slechts korte momenten individueel foeragerende exemplaren van Gewone dwergvleermuis waargenomen. Gewone dwergvleermuis heeft dus geen duidelijke voorkeur voor het plangebied als foerageergebied. Foerageergedrag werd buiten het plangebied met name waargenomen oostwaarts door de Vinkebuurt richting het centrum van Zwammerdam langs woningen en boven tuinen. Boven de Oude Rijn (functioneel bereik batdetector ca. 30-40 meter) werd incidenteel foerageergedrag van Gewone dwergvleermuis vastgesteld. Westwaarts werd incidenteel gefoerageerd bij woningen en tuinen langs de Oude Rijn. Ten zuiden van het plangebied ligt een sterk verlichte rotonde van de Steekterweg met aansluitend het strek verlichte Tinq-tankstation. Deze locatie ligt buiten het plangebied en werd vrijwel niet gebruikt als foerageergebied.

Duidelijke vliegroutes werden niet vastgesteld. Gewone dwergvleermuis vliegt wel onregelmatig langs de woningen aan de Vinkebuurt van en naar het centrum van Zwammerdam en gebruiken deze woningen en begroeiing van tuinen dan ter oriëntatie. Vliegroutes werden (binnen plangebied) niet expliciet vastgesteld. Westwaarts maakt Gewone dwergvleermuis onregelmatig gebruik van woningen met tuinen en bomen langs de Oude Rijn. Deze situaties blijven behouden. De voorgenomen plannen zullen redelijkerwijs geen verandering van de huidige situatie veroorzaken.

Het plangebied blijkt met deze bevindingen dus geen essentieel foerageergebied voor Gewone dwergvleermuis. Het plangebied vormt geen onderdeel van een vliegroute. Het plangebied grenst ook niet aan een vliegroute. De situatie aan de oostzijde van het plangebied (Vinkebuurt richting centrum Zwammerdam) blijft behouden, zo ook de situatie van de opgaande begroeiing (bomen in tuinen bij woningen) westwaarts langs de Oude Rijn.

3.5 Resultaten Winterverblijf

Tijdens de onderzoeksrondes op 7 juni 2022, 8 juli 2022 en 24 augustus 2022 zijn drie zomerverblijfplaatsen van één enkel exemplaar Gewone dwergvleermuis vastgesteld. Uit gewoonte kunnen dieren terugkeren naar dezelfde locatie van het zomerverblijf en deze ook gebruiken als klein-winterverblijf. Aangezien het bedrijfspand in koude periodes niet verwarmd wordt, is een voor winterverblijf geschikte klimaat in de stootvoegen en spouw redelijkerwijs uit te sluiten.

Tijdens de najaarsonderzoeken (op 13 augustus 2022, 24 augustus 2022 en 24 september 2022) is **geen** zwermgedrag of anderszins hoger aantal van Gewone Dwergvleermuizen bij het bedrijfspand vastgesteld.

In de directe omgeving van de planlocatie werd evenmin gedrag waargenomen dat duidt op aanwezigheid van massa-winterverblijf of (klein)winterverblijf.

Aanwezigheid van (klein)winterverblijf en/of massawinterverblijf is hiermee uitgesloten.

CITAAT KENNISDOCUMENT GEWONE DWERGVLEERMUIS:

Winterverblijfplaatsen

Winterverblijfplaatsen worden als rustplek (winterslaap) gebruikt van november tot en met maart. Tijdens iets zachtere omstandigheden in deze periode kunnen de gewone dwergvleermuizen weer actief worden, gaan foerageren of wisselen van verblijfplaats. Vanaf augustus komen de gewone dwergvleermuizen al bij de winterverblijven zwermen en kunnen ze al in gebruik genomen worden. De winterverblijfplaatsen bevinden zich in de regel bovengronds in gebouwen, soms in de ingangen van kelders, forten of kalksteengroeven en dergelijke. Van belang is dat de overwinteringslocatie overwegend vorstvrij is: gewone dwergvleermuizen lijken een voorkeur te hebben voor gebouwen die langzaam op de buitentemperatuur reageren. De winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen bevinden zich in de regel in objecten die een sterkere dagfluctuatie van de temperatuur hebben dan de objecten waar andere vleermuissoorten in overwinteren. Er zijn weinig overwinteringsplekken bekend.

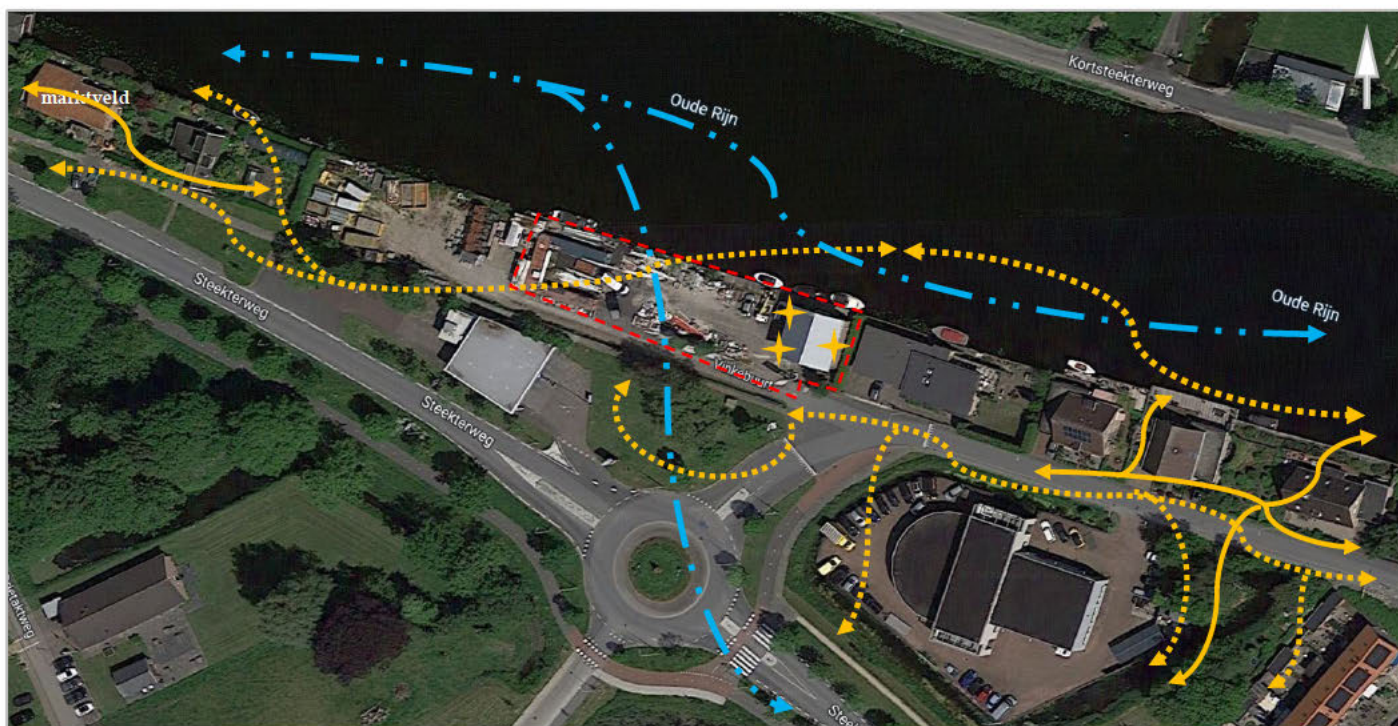
Er zijn twee typen winterverblijfplaatsen: winterverblijfplaatsen waar mannetjes alleen, soms met enkele vrouwtjes verblijven en de winterverblijfplaatsen met groepen van veel exemplaren. Vooral de winterverblijfplaatsen met één tot enkele exemplaren zijn moeilijk aan te tonen. Er mag zekerheidshalve vanuit gegaan worden dat een plek die als zomerverblijfplaats van een mannetje in gebruik is, tevens ook als winterverblijf wordt gebruikt. Plekken met een paarverblijfplaats of een kraamkolonie kunnen ook als winterverblijf gebruikt worden. Daarnaast zijn er dus mogelijk ook plekken die niet als zomerverblijfplaats maar wel als winterverblijfplaats worden gebruikt. In het buitenland zijn dit vaak massawinterverblijven; over het gebruik van winterverblijven in Nederland is nog weinig bekend. De massawinterverblijfplaatsen voldoen beter aan criteria voor opwarmen en afkoelen dan de winterverblijfplaatsen met een enkele gewone dwergvleermuis. Met strenge vorst zullen deze dieren naar verwachting alsnog verhuizen.

[BRON: KENNISDOCUMENT GEWONE DWERGVLEERMUIS – PIPISTRELLUS PIPISTRELLUS BIJ12 VERSIE 1.0, JULI 2017]

3.6 Samenvatting resultaten

- Van Laatvlieger werd binnen het plangebied **geen** gebouwgebonden activiteit vastgesteld. Mogelijkheden voor verblijfsplaatsen van Laatvlieger binnen het plangebied zijn uitgesloten.
- Ruige dwergmuis werd alleen incidenteel waargenomen. Functioneel gebruik van het plangebied werd niet vastgesteld.
- Rosse vleermuis werd alleen incidenteel waargenomen. Functioneel gebruik van het plangebied werd niet vastgesteld.
- Van Gewone dwergvleermuis werden **drie** (3) zomerverblijfplaatsen binnen het plangebied vastgesteld, welke gebruikt worden door maximaal **één** (1) exemplaren. Zeer waarschijnlijk betreft dit telkens hetzelfde exemplaar dat wisselt van verblijfsplaats.
- Ander functioneel gebruik werd binnen het plangebied niet vastgesteld.

Kaart 3 geeft een samenvattend overzicht van de resultaten van het vleermuisonderzoek.

Legenda

Samenvatting bevindingen aanvullend vleermuisonderzoek Vinkebuurt 126 te Zwammerdam

- Plangebied
- Laatvlieger (incidenteel langsvliegend)
- Gewone dwergvleermuis (zomerverblijf)
- Gewone dwergvleermuis (langsvliegend / foeragerend)
- Gewone dwergvleermuis (paar-/baltsroute)

Veldbiologische Werken 2022

Kaart 3

4 Conclusies en advies

Om de voorgenomen ingreep te realiseren zal het bestaande bedrijfspand worden omgebouwd tot woning, waarbij het pand verlaagd wordt door het bovenste deel van de gevels te verwijderen en het dak lager aan te brengen. Het bedrijfsterrein zal worden omgevormd tot tuin.

Met het aanvullend onderzoek naar vleermuizen is vastgesteld dat in de gevels van het bedrijfsgebouw **drie** (3) zomerverblijfsplaatsen zijn, welke gebruikt worden door maximaal **één** (1) exemplaren. Zeer waarschijnlijk betreft dit telkens hetzelfde exemplaar dat wisselt van verblijfsplaats.

Bij uitvoering van de voorgenomen plannen zullen de zomerverblijfsplaatsen worden vernietigd. Deze handeling is strafbaar conform Artikel 3.5 lid 4 dan wel Artikel 3.5 lid 2 van de Wet natuurbescherming. Een ontheffing Wet natuurbescherming is aan de orde.

Gewone dwergvleermuis (zomerverblijfsplaats)			
Beschermingsstatus Wet natuurbescherming	Art. Wnb. art 3.5 t/m 3.9 Habitatrichtlijn bijlage IV, app II		
Aanwezig in gevel (spouw toegankelijk via 3 open stootvoegen) tot woonhuis om te vormen bedrijfsgebouw (3 zomerverblijfsplaatsen met max. 1 individu)	Gewone dwergvleermuis		
Doel	Relevante ingreep	Effect	Overtreding Wnb
Omvorming bedrijfsgebouw tot woning	Verwijderen bovenste deel gevel en terugplaatsen dak op lager niveau.	Vernietiging vaste rust- en verblijfplaats	Artikel 3.5 lid 4; vernielen of beschadigen verblijfplaatsen Artikel 3.5 lid 2; Opzettelijke verstoring
Effect	Art. Wnb	Maatregelen voorkomen van effecten	Maatregelen compensatie van effecten
Vernietiging vaste rust- en verblijfplaatsen	3.5 lid 4 3.5 lid 2	Mitigerende maatregelen in de vorm van tijdelijke verblijfplaatsen 4x (= mitigatiefactor)	Plaatsing permanente verblijfplaatsen (4x) in nieuwbouw

Tabel 3: Feiten en effecten voorgenomen ingreep.

Geadviseerd wordt een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen voor het opzettelijk verstoren, vernielen en/of beschadigen van **drie** (3) vaste verblijfsplaatsen van Gewone dwergvleermuis. Een dergelijke aanvraag Ontheffing Wet natuurbescherming kan ingediend worden bij het bevoegd gezag, Provincie Zuid-Holland. De uitvoerende instantie in deze is de Omgevingsdienst Haaglanden.

In een aanvraag Ontheffing Wet natuurbescherming dient minimaal een Activiteitenplan te worden opgenomen waarin aangegeven wordt:

- Beoogde ingreep, uit te voeren werkzaamheden,
- Start- en einddatum,
- Reden waarvoor de ontheffing wordt aangevraagd (resultaten aanvullende onderzoeken,
- Te nemen tijdelijke (mitigerende) maatregelen om verstoring/schade te beperken,
- Te nemen permanente (compenserende) maatregelen, inclusief bestendigheid van deze maatregelen,
- Eventuele fasering van uitvoering van werkzaamheden,
- Duidelijke, onderbouwde afweging alternatieven,
- Onderbouwing van het wettelijk belang,
- Beoordeling gunstige staat en instandhouding van de soort i.c.

NB Medio juli 2022 heeft de eigenaar reeds een viertal vleermuiskasten in aangrenzende bomen opgehangen. Reden om deze vleermuiskasten in bomen te plaatsen was dat er slechts in beperkte mate voor plaatsen tijdelijke vleermuiskasten geschikte bebouwing nabij het plangebied aanwezig is en dat eigenaren van deze bebouwing niet bereid waren vleermuiskasten aan gevels te plaatsen. De geplaatste kasten in bomen zijn van Model A (enkellaags), geschikt voor zomerverblijfsplaats van Gewone dwergvleermuizen. Ondanks plaatsen van deze tijdelijke vleermuiskasten is een Ontheffing Wet natuurbescherming aan de orde.

Foto 25 t/m 28: Door eigenaar medio juli 2022 geplaatste vleermuiskasten in verspreid staande bomen in directe omgeving plangebied (zuidzijde plangebied, bomen nabij Tinq tankstation).

Geraadpleegde literatuur (selectie)

 	Kennisdocument Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>) - Versie 1.0, juli 2017
	Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>) - Versie 1.0, juli 2017
	Kennisdocument Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>) - Versie 1.0, juli 2017
	Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>) - Versie 1.0, juli 2017
	Kennisdocument Gewone grootvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>) - Versie 1.0, juli 2017
	Dietz, Chr., Von Helversen, O., Dietmar, N.: Vleermuizen - alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika – Tirion/Zoogdiervereniging, 2011
	Schober, W. & Grimmerger, E.: Gids van de vleermuizen van Europa, Azoren en Canarische Eilanden – Tirion Natuur, 2001
	Dietz, Chr. & Kiefer, A.: Veldgids Vleermuizen van Europa - alle soorten van Europa - herkenningssleutels – verspreidingskaarten – KNNV-uitgeverij/Zoogdiervereniging, 2017
	Nyssen, P.: Handleiding voor de determinatie van vleermuizen in winterslaap. - Plecotus / Natagora, 2015 (Vlaamse versie David Galens december 2016)
	Limpens, H., Mostert, K. & Bogers, W.: Atlas van de Nederlandse vleermuizen – KNNV-uitgeverij, 1997

Andere bronnen (lidmaatschappen/deelnemers Veldbiologische Werken)

	Zoogdiervereniging – Vleermuizen
	Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN) Vleermuis.net - Bevordering van kennis over vleermuizen
	Chartered Institute of Ecology and Environmental Management • Bats: Surveys and Mitigation for Development Projects
	Bat Conservation International – batcon.org
	Bat Conservation Trust UK – bat.org.uk
	Landesfachausschuss Fledermausschutz NRW – fledermausschutz.de
	Société Française pour l'Étude et la Protection des Mammifères